

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Zpevněné plochy.

Charakter obce je určován především jejím veřejným prostranstvím.

Veřejná prostranství vzhled obcí předurčují do té míry, že svým charakterem přebijí i silné karty typu fialová fasáda a plastová okna. Vzrostlé lípy, lavička, tráva až k domu, vyšlapané cestičky, to jsou prvky, které udělají tu správnou náladu, kterou dnes mnohé obce znovu hledají.

Pravidlem číslo jedna, pro zachování nebo znovuzískání vesnického charakteru by mělo být vždy důsledné omezování zpevněných povrchů vůbec a pokud je důvod plochy zpevnit, tak upřednostnění měkkých povrchů, které umožňují vsakování vody. Je hezké a pro vesnici typické, když se cesty a ulice vinnou co nejpřirozeněji, opisují reliéf terénu, po stranách končí do ztracena. Odpovídá to i způsobu používání ulic a cest, nejsou to jen dopravní tepny, slouží také jako cesty do školy, někdy musí posloužit jako taneční plocha pro Staročeské máje, někde přecházejí krávy. To, že občas přes náves projede omladina ve vypůjčené škodovce s otevřenými okýnky a s hlasitě vyřvávající hudbou patří ke koloritu, horší je když vesnici prosvítí silnice první třídy s bílými čarami, odstavnými pruhy a chodníky. Vesnice je pomalá a zpomalení pohybu hlavně těch co jen projíždí, by mělo být by mělo pro zastupitelstva hlavním úkolem.

Také každé vymezení povrchu obrubníkem a každé výškové a hmotové oddělení části pro dopravu a části pro pěší dělá z venkovské cesty dopravní stavbu a mění charakter ulice. Navíc, jak ve městě, tak na vesnici, určitě platí, že čím širší ulice a více asfaltu, tím více a rychlejších aut. Doporučujeme minimalizovat šířku komunikace a zachovat chodce i auta v jedné úrovni.

Materiály pro zpevněné plochy

Když přistoupíme na předpoklad, že veřejné prostory jsou nejdůležitější, můžeme říci, že veřejným prostorům zase udávají ráz materiály.

ASFALT

Asfalt, neboli živichý povrch má svá pro i proti. Mezi doporučenými materiály je díky své schopnosti opsat reliéf terénu i díky svým měkkým přechodům do štěrku či trávy na okrajích. Každopádně by se ale s asfaltem mělo zacházet opatrně s tím, že vždy platí: čím méně, tím lépe.

Výhody: schopnost kopírovat reliéf terénu

Nevýhody: neumožňuje přeložení při budování nebo opravách podzemních vedení
neschopnost stárnout

Asfalt nemusí být nutně zabijákem vesnického charakteru... když ho není moc.

MLAT

Mlat na vesnici patří. Technologicky vychází ze starých principů výstavby kalených polních a lesních cest a je dokonalejším příbuzným cesty prošlapané v trávě. Jeho provedení je ale poměrně náročné a dnes je bohužel standardem zjednat si na provedení odbornou firmu, čímž se provedení ještě více zdražuje. Mlat musí mít určitý spád, aby se na něm nedělaly louže, ale zase ne moc veliký, aby se povrch deštěm nesplavoval. Mlat se nedá použít v místech, kde hrozí velká voda.

- Výhody:** otevřený povrch, možnost vsakování vody
měkký povrch – zdravá a pohodlná chůze
výborný vzhled
- Nevýhody:** nutnost údržby (také zvyšuje náklady)
nelze použít v záplavových oblastech (voda ho odnese)

Mlatem nemůžete nic zkazit, za to vám ho ohrožuje velká voda, musíte ho udržovat a celé to docela dost stojí.

levnější varianta, cesta ušlapaná...

DLAŽBA KAMENNÁ

Kamenná dlažba se na venkově používala poměrně zřídka a zjednodušeně by se dalo říci, že většina kamenné dlažby na venkově jsou výhodně získané zbytky dlažby z města. To ale neznamená, že kámen je pro zpevněné plochy na vesnici nevhodný materiál. Jen je opět potřeba ho používat s rozmyslem.

Dobrým závazkem je použití kamene z místních zdrojů, jehož použití může podpořit genius loci místa, ale i lokální produkci materiálu a v konečném důsledku i vazbu lidí na dané místo.

Vhodnou variantou kamenné dlažby je štět. ŠTĚT je lomový kámen, ukládaný do pískového lože užší stranou, tedy na výšku. Pro štět se používá se levnější kámen a často to může být kámen z místních zdrojů.

Kostky, ať už malé nebo velké, ani na vesnici nic nezkaží, jejich použití je vhodné pro zpomalení dopravy (nedovolí autům jet rychleji) a také pro zdůraznění důležitých míst. Tomu nakonec odpovídá i jeho cena.

- Výhody:** schopnost kopírovat reliéf terénu
schopnost - umění stárnout
krása použitého materiálu
podpora lokálního charakteru
možnost znovupoužití materiálu při opravách
zpomaluje automobilovou dopravu
- Nevýhody:** poměrně vysoké náklady, nároky na řemeslo
nepohodlná chůze, vyšší hluk dopravy

DLAŽBA BETONOVÁ

Betonová dlažba je poměrně moderní technologie, která se stala velmi oblíbenou a zejména na venkově páchá značné škody.

Použití betonové probarvované zámkové dlažby nedoporučujeme, protože svou přesností neumožňuje organický způsob pokládky a má tak ryze městský charakter. Její technologie navíc vyžaduje pevné vymezení obrubníky, které neschopnost povrchu začlenit se do krajiny ještě zesilují.

Můžeme akceptovat použití zatravnovacích tvárnic, betonové dlažby malého formátu a čtvercového, popř. obdélného tvaru.

V následujícím výčtu pro a proti uvažujeme neprobarvenou dlažbu malého čtvercového nebo obdélníkového formátu:

Výhody:	možnost znovupoužití materiálu při opravách nižší pořizovací náklady
Nevýhody:	neschopnost kopírovat reliéf terénu neschopnost přizpůsobení organickým tvarům komunikací

Hezké domy a stromy přebijí účinek chodníku z betonové dlažby, tento má navíc dobrou barvu a chytře vyřešený neviditelný obrubník a je ve stejné rovině s trávníkem.

Tahle stará „panelka“ má jistě vesnický charakter a navíc po ní nemůžete jet rychleji než dvacítkou...

Zatrávňovací tvárnice vymezily pruh pro odstavné parkování. Ke konci srpna je tráva suchá, ale přesto to vypadá lépe než kdyby byl celý povrch v asfaltu, obojí je navíc v jedné úrovni, což je také vhodné.